

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่องผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

The Development of Local Curriculum in Learning Group
of Occupation and Technology on Topic of “PUKPIE” For
Prathomsuksa 6 Student Under Surin Primary Educational
Service Area 3

จنگล สายสินธุ์¹

เดชกุล มัทวานุกุล²

เกื้อ กระแสโลสม³

¹สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในด้านประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น และความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกกลาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนหลักสูตรท้องถิ่นและแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1.หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพาย : พืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ความเป็นมาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น หลักการ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างอัตราเวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

2.คุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพาย พืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.91/82.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพาย พืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตรท้องถิ่น, ผักพาย และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

Abstract

This purposes of thesis research were to develop and study the quality of local curriculum for the Working Occupation and Technology Learning Group, entitled “Pukpai: Surin Economic Plant” for PrathomSuksa 6 Students of Surin Primary Educational Office Area 3 which comprised (2.1) the local curriculum’s effectiveness based on the criterion 80/80, (2.2) achievement of students’ learning before and after using the local curriculum, (2.3) students’ satisfaction on learning by using the local curriculum and (2.4) the appropriateness of the local curriculum for the Working Occupation and Technology Learning Group Entitled “Pukpai: Surin Economic Plant”. The sample was 20 PrathomSuksa 6/1 students of Ban KokKlang School, the school within the network 21 of Surin Primary Educational Office Area 3, second semester, academic year 2013, gained by using purposive sampling. The instruments used in this study were curriculum documents, a local curriculum learning document, 10 lesson plans, 30 items of learning achievement test, questionnaire of satisfaction on the local curriculum and an evaluation form of the local curriculum’s appropriateness. The statistics used in the study were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of the study were as follows:

1. The local curriculum for the Working Occupation and Technology Learning Group entitled “Pukpai: Surin Economic Plant” for PrathomSuksa 6 Students of Surin Primary Educational Office Area 3 had main components; consisting of vision, principles, objectives, desirable characteristics, course description, curriculum structure, learning duration, teaching and learning guidelines, teaching materials, learning source and evaluation guides.

2. The effectiveness of the local curriculum for the Working Occupation and Technology Learning Group, entitled “Pukpai: Surin Economic Plant” for PrathomSuksa 6 Students of Surin Primary Educational Office Area 3 can be explained as follows:

2.1 The effectiveness of the local curriculum for the Working Occupation and Technology Learning Group, entitled “Pukpai: Surin Economic Plant”

for PrathomSuksa 6 Students of Surin Primary Educational Office Area 3 was higher than the determined criterion.

2.2 The Prathom 6/1 students of BanKokKlang School, Surin Primary Educational Office Area 3 got higher score on the achievement test after learning by using the local curriculum ; ,“Pukpai: Surin Economic Plant” than the score they had got before the local curriculum was used in learning.

2.3 The Prathom 6/1 students of Ban KokKlang School were satisfied with the local curriculum used in the study. The level of satisfaction was at the highest level.

2.4 The appropriateness of the local curriculum ; ,“Pukpai: Surin Economic Plant” was at the highest level.

Key Word : Local Curriculum, Pukpai and The Working Occupation and Technology Learning Group,entitled

บทนำ

หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา และเป็นสิ่งชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลง ประสพการณ์แก่ผู้เรียน เปรียบเสมือนแผนที่หรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546 : 21) นอกจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแม่บทในการดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาแล้ว หลักสูตรท้องถิ่นซึ่งเป็นการนำเอาหลักสูตรระดับชาติมาปรับใช้โดยพิจารณาถึงลักษณะของท้องถิ่นเพิ่มเติม เพื่อเน้นให้เหมาะสมกับลักษณะพิเศษของแต่ละท้องถิ่น และลักษณะของผู้เรียน และเป็นการเรียนรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตรจริงจึงควรได้รับการพัฒนา (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช, 2542 : 124)

งานเกษตรนั้นเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิตปลูกฝังความรับผิดชอบ ขยัน อดทน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยสถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนอย่างใดอย่างหนึ่งภายใน 3 ปีของแต่ละช่วงชั้น (กรมวิชาการ, 2546 : 12) โรงเรียนบ้านโคกกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 จังหวัดสุรินทร์ กำหนดให้การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนนั้นจะต้องมีหลักสูตรที่เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการสาระ การเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น จากการสำรวจข้อมูลและความต้องการเบื้องต้น พบว่า ผู้เรียนและชุมชนมีความต้องการในการเรียนรู้เกี่ยวกับผักพวย ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นที่ทำให้เกษตรกรหมู่บ้านสระแก้วและหมู่บ้านใกล้เคียงสนใจปลูกเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งหมู่บ้านโคกกลาง ดังนั้น จึงศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพวยพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 เพื่อช่วยสืบสาน สืบทอดความรู้เกี่ยวกับการผลิตผักพวยที่มีอยู่แก่บรรพชนรุ่นหลังต่อไปในภายภาคหน้าได้อีกด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการปลูกผักพวย และความต้องการ ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพวยพืชเศรษฐกิจท้องถิ่น สุรินทร์ ดำเนินการโดย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 2) สำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จากบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการศึกษา ภูมิปัญญา และผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นใน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 50 คน ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จึงถือได้ว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับ ถือเป็นความต้องการในการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นที่ 2 การออกแบบและประเมินความเหมาะสมหลักสูตรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ ออกแบบและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพวยพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความ ต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากขั้นที่ 1 มาดำเนินการร่างหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงาน อาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพวยพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ ซึ่งพบว่า

1. เอกสารหลักสูตรท้องถิ่นและเอกสารประกอบการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 4.73 แสดงว่า หลักสูตรท้องถิ่นและเอกสาร ประกอบการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่สุด สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยข้อสอบ ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าง่าย เท่ากับ 0.50-0.80 มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.25-0.63 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .8098 แสดงว่า ข้อสอบในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้สามารถใช้เป็นข้อสอบได้

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อใน แบบสอบถามความพึงพอใจกับวัตถุประสงค์เท่ากับ 1.00 แสดงว่า ข้อคำถามในแบบสอบถามความพึง พอใจมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าความเที่ยง เท่ากับ .8661 แสดงว่า ข้อคำถามในแบบสอบถาม ความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้สามารถใช้เป็นข้อคำถามได้

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพวยพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านโคกกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 22 คน โดยการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นตามขั้นตอนวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้รูปแบบ การทดลองกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว โดยมีการทดสอบก่อนการทดลองและภายหลังการทดลอง One group Pre-test Posttest Design (ชวลิต ชูกำแพง, 2551 : 242)

ขั้นที่ 4 การประเมินความเหมาะสมและปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model โดยดำเนินการประเมินเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านตัวป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต (Daniel L. Stufflebeam; 1971 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 101- 104) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการนัดหมายบุคคลดังกล่าวมาประชุม ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโคกกลางในวันเดียวกัน เพื่อตอบแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นที่ได้พัฒนาขึ้น และผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยเอกสารดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

1.1 เอกสารหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพาย : พืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ความเป็นมาในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น หลักการ จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างอัตราเวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$)

1.2 เอกสารประกอบการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม พบว่าโดยรวมเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$)

2. คุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรท้องถิ่น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.91/82.12 ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.3 โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

2.4 หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพาย พืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. โครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเนื่องจากหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันผ่านขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นระบบ ระเบียบ และผ่านการตรวจสอบจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน จึงทำให้หลักสูตรท้องถิ่นฉบับนี้มีความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสากล รัตนพันธุ์ (2552 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การปลูกหน่อไม้ฝรั่งอินทรีย์ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 พบว่า โครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้นมีคุณค่าและเหมาะสมกับท้องถิ่นมากที่สุด

2. เอกสารประกอบการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสม มากที่สุด

3. หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.91/82.12 ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเนื่องจากในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้มีการวางแผนเพื่อดำเนินการสร้างตามขั้นตอนและวิธีการสร้างอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยเริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านวิชาการเกษตร และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการปลูกผักพาย จำนวน 5 คน รวมทั้งมีการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปทดลองใช้ ทั้งแบบหนึ่งต่อหนึ่ง และแบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนาม ดังนั้น จึงส่งผลให้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.91/82.12 ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพงษ์ทิธ แสนมีมา (2552 : บทคัดย่อ) ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำชาใบหม่อน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพ 86.05/85.11

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเนื่องจากผู้วิจัยได้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามขั้นตอนที่สมบูรณ์ เรียงลำดับความยากง่าย และจัดกิจกรรมให้ง่ายและสะดวกต่อการเรียน และเป็นเนื้อหาวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน มีสถานที่จริงภายในชุมชน เป็นสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้และต้องทำความเข้าใจ รวมทั้งผู้วิจัยยังได้นำเทคนิคการแบ่งกลุ่มมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งผู้วิจัยยังมีการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้

นักเรียนทราบล่วงหน้า และมีการเสริมแรงโดยการกล่าวคำชื่นชม มอบของรางวัล เป็นต้น และนอกจากนี้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สถานที่จริง จึงไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้ จึงทำให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของโรจน์ อ่อนสำลี (2552 : บทคัดย่อ) ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 3 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเนื่องจากผู้วิจัยมีการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า โดยมีขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลำดับ โดยเริ่มจากการฝึกแบบฝึกทักษะจากง่ายไปหายาก จากกลุ่มไปรายบุคคล จึงทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งผู้วิจัยยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมที่จัดขึ้น มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้สนุกสนาน น่าตื่นเต้น โดยการนำเกม เพลง และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เข้ามาในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างจริงจัง จึงดึงดูดใจให้นักเรียนเกิดความสนใจและเกิดความพึงพอใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเฮอริชเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 113-115; อ้างอิงใน คชาภฤช เหลี่ยมโรสสง, 2546 : 69) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเรียกว่า The Motivation Hygien Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยกระตุ้น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยตรง ซึ่งมีผลให้เกิดความพึงพอใจและปัจจัยค้ำจุนเป็นปัจจัยที่กับสิ่งแวดล้อมให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กระตุ้นความอยากรู้ อยากเห็นในวิชาเรียน โดยการตั้งคำถาม ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นวิชาที่สนุก น่าสนใจ ซึ่งความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน หากว่านักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนการสอนก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ อยากรู้ อยากเห็นในวิชาที่เล่าเรียนและเอาใจใส่ในการเรียนอย่างแท้จริง รู้สึกว่าวิชาที่เรียนเป็นวิชาที่สนุก มีคุณค่าและสามารถนำไปใช้ในประจีวิตประจำวันได้ ดังนั้น จึงอาจเป็นเหตุทำให้นักเรียนพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรุณา พิมพเรือง (2552 : บทคัดย่อ) ดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด

6. หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพายพืชเศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเนื่องจากหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องผักพาย : พืชเศรษฐกิจ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาจากความต้องการของผู้เรียน ชุมชนในท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันให้การสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตสำนึกในวิถีชีวิตชาวสุรินทร์ มีความรักความผูกพันภูมิใจใน การอนุรักษ์ทรัพยากรและวัฒนธรรมของตน และยังเป็นอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการทำเกษตรกรรม ทำให้ความรู้และทักษะที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอยู่ หากไม่มีผู้สืบทอดอาจทำให้องค์ความรู้ดังกล่าวสูญหายไป ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของโรจน์ อ่อนสำลี (2552 : บทคัดย่อ) ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตพื้นที่การศึกษา ชัยนาท ผลการวิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ผักพายพิซ เศรษฐกิจท้องถิ่นสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรม การเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.91/82.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน 80/80 ส่งผลทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้หลักสูตร ท้องถิ่นนี้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนเกิดความ พึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ในการเรียนการสอน

1. ครูผู้สอนควรมีการศึกษาเทคนิควิธีการสอนแต่ละประเภทมาโดยละเอียดทุกขั้นตอน เพื่อให้สามารถเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและ ประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ ความเข้าใจของของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และหัวหน้างานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กาญจนา เฟื่องศรี. (2551). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์บายศรีด้วยใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดคูขี้ (เขาวนวิทยา). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศุภาภรณ์ เหลี่ยมไธสง. (2546). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากบทเรียนโปรแกรมการเรียน การสอนผ่านเว็บที่มีโครงสร้างต่างกัน ของนิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขา เทคโนโลยีการศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ธนพร โมราบุตร. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการทำงาน กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำดื่มสมุนไพรจากผักผลไม้ ในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พงษ์พิธ แสนมีมา. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำขาใบหม่อน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โรจน์ อ่อนสำลี. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช. (2542). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอรี.
- สากร รัตนพันธุ์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การปลูกหน่อไม้ฝรั่งอินทรีย์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ : The Knowledge Center.
- อุรา พิมพ์เรือง (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Herzberg, Frederick. (1959). Bernarol and Synderman, Barbara Bloch. The Motivation to Work. New York : John Wiley and Sons, Inc.